

ยุคโบราณ

- มนุษย์อยู่ตามป่าเขา ถ้ำ เผ่าชน กลุ่มคน
- เชื่อ ศรัทธา เกรงกลัว ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
- เรียนรู้จากธรรมชาติ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ ขาดเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ (เพราะยังไม่มีทฤษฎีมากำกับ)
- มนุษย์เริ่มเรียนรู้ในการมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม เป็นรัฐชาติ เป็นประเทศ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

การเรียนรู้ทางสังคม (Socialization) : หรือที่เรียกว่า “การเรียนรู้ระเบียบทางสังคม” “การกลมกลืนทางสังคม” “สังคมประกิต” โดยมนุษย์ เกิดความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมา เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งผ่านตัวกลางในการเรียนรู้ คือ

1. ครอบครัว (Family)
2. กลุ่มเพื่อน (Peer Group)
3. โรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา (School)
4. สื่อมวลชน (Mass Communication)
5. กลุ่มอาชีพ (Work Group)
6. องค์กรทางศาสนา (Religion Organization)
7. กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group)

แนวคิดหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม : มีอยู่ 3 ประการ คือ

1.การเรียนรู้โดยการสังเกต

2.การกำกับควบคุมตนเอง โดยมี 3 กระบวนการ คือ

2.1 การสังเกตตนเองเพื่อให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ

2.2 กระบวนการตัดสินใจ

2.3 การแสดงปฏิกิริยา

3.การรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยเป็นการประเมินศักยภาพของตนเองต่อกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ

-**ทฤษฎีของ Albert Bandura (แบนดูรา)** : เห็นว่า สภาพสิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ และประสบการณ์ที่เกิดขึ้น มีส่วนในการตัดสินใจพฤติกรรมครั้งต่อไปของมนุษย์ โดยพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้ โดย การเรียนรู้จากการสังเกต หรือ การเลียนแบบจากตัวแบบ

-ปัจจัยที่สำคัญในการเรียนรู้ในการสังเกต คือ

1. ผู้เรียนต้องมีความใส่ใจที่จะสังเกตตัวแบบนั้น ๆ
2. ผู้เรียนต้องบันทึกสิ่งที่สังเกตหรือสิ่งที่รับรู้ไว้
3. ผู้เรียนต้องมีโอกาสแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ
4. ผู้เรียนต้องรู้จักประเมินพฤติกรรมของตนเอง โดยใช้เกณฑ์ที่ตั้งขึ้นด้วยตนเอง หรือโดยบุคคลอื่น

2. ทฤษฎีแรงจูงใจ

- ทฤษฎีของ David C. McClelland (เดวิด ซี แม็คเคลลแลนด) : ในทฤษฎีความต้องการ 3 ประการ (Three Needs Theory) โดยเชื่อว่าความต้องการของคนจะเป็นแรงจูงใจให้คนประพฤติปฏิบัติ ซึ่งมีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (Needs for Achievement)
2. ความต้องการความรักและความผูกพัน (Needs for Affiliation)
3. ความต้องการอำนาจบารมี (Needs for Power)

-ทฤษฎีของ Abraham Harold Maslow (มาสโลว์) : เชื่อว่า มนุษย์สามารถที่จะพัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้ทำในสิ่งที่ดีงาม มีคุณค่าได้ หากมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน 5 ระดับ คือ

1.ความต้องการทางด้านร่างกาย

2.ความต้องการความปลอดภัย

3.ความต้องการทางสังคม (ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ เช่น ความรักจากเพื่อน เพื่อนร่วมงาน ครอบครัว คนรัก เป็นต้น)

4.ความต้องการมีเกียรติยศศักดิ์ศรีในสังคม (ต้องการการยอมรับจากสังคม ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน)

5.ความต้องการความหวังในชีวิต (ต้องการให้ตนเองสมหวังในชีวิต บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่ตนเองตั้งความหวังไว้)

3.ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

-ทฤษฎีต้นไม้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน) : เห็นว่า พฤติกรรมคนดีและคนเก่ง มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง โดยได้แบ่งเป็นต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 : คือ ดอก และผลไม้ บนต้น แสดงถึง พฤติกรรมการทำดี ละเว้นชั่ว การทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่ 2 : คือ ส่วนลำต้นของต้นไม้ แสดงถึงการทำงานอาชีพ ขยันขันแข็ง ด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ

- 1.เหตุผลเชิงจริยธรรม (เห็นแก่ผู้อื่น ส่วนรวม มากกว่า เห็นแก่ตัว)
- 2.มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (สามารถคาดการณ์ไกล สามารถควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม)

3.ความเชื่ออำนาจในตน (ทำดีได้ดี ทำชั่วจะต้องได้รับโทษ)

4.แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (มานะบากบั่น พินฝ่าอุปสรรค จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้)

5.ทัศนคติ คุณธรรมและค่านิยม (พฤติกรรมของคนดี และคนเก่ง)

ส่วนที่ 3 : คือ รากของต้นไม้ ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานที่ประกอบด้วยจิต 3 ด้าน คือ

1.สติปัญญา : ความเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการคิดที่เป็นนามธรรมขั้นสูงได้

2.ประสบการณ์ทางสังคม : การเข้าใจมนุษย์และสังคม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

3.สุขภาพจิต : มีความวิตกกังวลเล็กน้อย หรือปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์